

Obsah	Strana
ÚVOD.....	7
Grafické symboly použité v publikácii.....	8

TEORETICKÉ INFORMÁCIE

I. HROU PŘIBLIŽUJEME DEŤOM ODLIŠNOSŤ DIEŤAŤA V PROSTREDÍ MATERSKEJ ŠKOLY

(doc. PaedDr. Barbora Kováčová, PhD.)

1. Úvod.....	10
2. Rôznorodosť ako bežná súčasť tried v materskej škole.....	14
2.1 Vznik situácie – toho tu nechceme, lebo.....	14
2.2 Predsudky v triede a návrhové riešenia.....	16
2.3 Bariéry v triede a návrhové riešenia.....	18
2.4 Vnímanie heterogenity ako normality cez skúsenostné učenie.....	21
3. Pripravenosť dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na vstup do triedy.....	25
4. Pripravenosť detského kolektívu na heterogenitu triedy.....	28
4.1 Vnímanie heterogenity cez rolové hry.....	30
4.2 Priama skúsenosť s dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	33
5. Pripravenosť pedagógov na prácu s heterogénnou skupinou.....	35
6. Záver.....	37
Použitá literatúra.....	38

II. STRATÉGIE KOMUNIKÁCIE UČITEĽA S DEŤMI SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

(Mgr. Dita Janderková, PhD.)

1. Úvod.....	41
2. Deti s mentálnym postihnutím.....	42
3. Deti s poruchami autistického spektra.....	44
4. Deti so sluchovým postihnutím.....	45
5. Deti so zrakovým postihnutím.....	48
6. Deti s telesným postihnutím a detskou mozgovou obrnou (DMO).....	49
7. Deti so zdravotným oslabením (napr. chronické choroby).....	52

Obsah

8.	Deti so špecifickými poruchami učenia a deti s hyperaktivitou a poruchou pozornosti (ADHD)	53
9.	Deti zo sociálne znevýhodneného prostredia	56
10.	Záver	58
	Použitá literatúra	58

METODICKO-APLIKAČNÉ USMERNENIA

III. ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA V MATERSKEJ ŠKOLE

(PaedDr. Blanka Lehotayová, PhD.)

1.	Úvod	61
2.	Charakteristika a základné prejavy autizmu	61
3.	Klasifikácia porúch autistického spektra	63
4.	Etiológia porúch autistického spektra alebo Čo spôsobuje autizmus	64
4.1	Význam a kritériá diagnostikovania porúch autistického spektra	65
5.	Triáda porúch autistického spektra	68
6.	Odlíšnosť detí s poruchou autistického spektra	73
7.	Existencia liečby porúch autistického spektra	74
7.1	Všeobecné stratégie rozvoja sociálnych interakcií	75
7.1.1	Sociálne aspekty herných činností	76
8.	Legislatívne podmienky v kontexte edukácie dieťaťa s poruchami autistického spektra	78
8.1	Dokumentácia dieťaťa so zdravotným znevýhodnením, s nadaním	81
9.	Určenie príslušnosti zariadenia výchovného poradenstva a prevencie	81
	Použitá literatúra	83

IV. ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM S ASPERGEROVÝM SYNDRÓMOM V MATERSKEJ ŠKOLE

(PaedDr. Jana Hrčová, Ph.D., PaedDr. Martina Magová, Ph.D.)

1.	Úvod	85
2.	Dieťa s poruchou autistického spektra	85
2.1	Triáda problémových oblastí u detí s poruchou autistického spektra	87
3.	Prejavy dieťaťa s Aspergerovým syndrómom	90
4.	Možnosti a limity dieťaťa s Aspergerovým syndrómom v materskej škole	99
4.1	Hry a hrové činnosti	99
4.2	Zdravotné cvičenia	101
4.3	Vzdelávacie aktivity	102
4.4	Pobyt vonku	103
4.5	Odpočinok	103

4.6	Činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie) ...	104
5.	Stratégie a odporúčania na prácu s dieťaťom s Aspergerovým syndrómom v materskej škole	105
	Použitá literatúra	112
V.	ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM SO ZRAKOVÝM POSTIHNUTÍM V MATERSKEJ ŠKOLE <i>(PaedDr. Šarlota Múdra)</i>	
1.	Čo rozumieme pod pojmom dieťa so zrakovým postihnutím	114
1.1	Deti nevidiace	115
1.2	Deti so zvyškami zraku	115
1.3	Deti slabozraké	116
1.4	Deti s poruchou binokulárneho videnia	116
2.	Diagnostika dieťaťa	117
3.	Postoje rodičov k deťom s postihnutím	119
3.1	Prehnane ochranársky postoj	119
3.2	Nevhodne náročný postoj	120
3.3	Zavrhujujúci postoj	120
3.4	Správny postoj	121
4.	Správny postoj učiteľa materskej školy k dieťaťu so zrakovým postihnutím	122
5.	Práca s dieťaťom so zrakovým postihnutím v predškolskom veku	123
5.1	Rozvoj funkčného zraku	123
5.2	Rozvoj kompenzačných zmyslov	124
5.3	Priestorová orientácia	126
5.4	Sebaobsluha	127
5.5	Motorika	129
5.6	Rozvoj kognitívnych schopností	132
5.7	Rozvoj osobnosti dieťaťa so zrakovým postihnutím	133
6.	Štátny vzdelávací program pre deti so zrakovým postihnutím	137
7.	Hra ako základ rozvoja detí so zrakovým postihnutím	140
8.	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	142
9.	Príklady dobrej praxe	143
	Použitá literatúra	145

VI. ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM SO ZNÍŽENOU POHYBLIVOSŤOU S DOPLNENÍM O ZDRAVOTNÉ CVIČENIA V MATERSKEJ ŠKOLE	
<i>(Mgr. Daniela Ondrejová)</i>	
1.	Úvod 146
2.	Charakteristika dieťaťa s hypomobilitou 146
3.	Podpora dieťaťa s hypomobilitou k pohybu 149
4.	Návrhové aktivity pre dieťa s hypomobilitou 152
4.1	Konkretizácia vhodných aktivít pre dieťa s hypomobilitou 153
5.	Záver 157
	Použitá literatúra 157
VII. ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM SO ZVÝŠENOU POHYBLIVOSŤOU S DOPLNENÍM O ZDRAVOTNÉ CVIČENIA V MATERSKEJ ŠKOLE	
<i>(Mgr. Daniela Ondrejová)</i>	
1.	Úvod 159
2.	Charakteristika hypermobilného dieťaťa 159
3.	Potreba pravidiel v triede 160
4.	Podpora dieťaťa s hypermobilitou 161
5.	Vhodné aktivity pre dieťa s hypermobilitou 163
6.	Konkretizácia hier pre dieťa s hypermobilitou 164
7.	Záver 168
	Použitá literatúra 170
VIII. ŠPECIFIKÁ PRÁCE S DIEŤAŤOM S DYSPRAXIOU V MATERSKEJ ŠKOLE	
<i>(doc. PaedDr. Barbora Kováčová, PhD.)</i>	
1.	Úvod 172
2.	Dieťa s dyspraxiou v materskej škole 174
2.1	Dyspraxia – jedna zo špecifických vývinových porúch učenia 174
2.2	Prejavy dieťaťa s dyspraxiou v materskej škole 177
3.	Možnosti dieťaťa s dyspraxiou v materskej škole 179
4.	Limity dieťaťa s dyspraxiou 188
5.	Dyspraxia ako súčasť metodických pokynov pre učiteľov materskej školy 193
	Záver 195
	Použitá literatúra 196